

Welkom

Pensioenrechtspraak
Mr. Wim P.M. Thijssen

Advocaat bij Pensioenadvocaten.nl te Amstelveen
18 april 2023

Te behandelen rechtspraak (waarschuwingsverplichting 1):

- Gerechtshof Den Haag 8 mei 2018,
ECLI:NL:GHDHA:2018:958 inzake Nescio
Nomen/PMT
- Rechtbank Den Haag 11 januari 2022,
ECLI:NL:RBDHA:2022:119 inzake Nescio
Nomen/PMT

Te behandelen rechtspraak (waarschuwingsverplichting 2):

- Rechtbank Rotterdam 22 juli 2022,
ECLI:NL:RBROT:2022:6001 inzake
Wakkerpolis/NN
- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23
augustus 2022,
ECLI:NL:GHARL:2022:7295 inzake Nescio
Nomen/PFZW

Te behandelen rechtspraak (waarschuwingsverplichting 3):

- Rechtbank Noord-Nederland 12 juli 2022, ECLI:NL:RBNNE:2022:2347 inzake Nescio Nomen/Philips Consumer Lifestyle BV
- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 9 augustus 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:6966 en 6967 inzake Nescio Nomen/NAM

Te behandelen rechtspraak (waarschuwingsverplichting 4):

- Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 6 september 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:7665 inzake Nescio Nomen/PF Rabobank
- Gerechtshof 's-Hertogenbosch 1 november 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:3760 inzake Werknemer/Werkgever

Te behandelen rechtspraak (waarschuwingsverplichting 5):

- Rechtbank Den Haag 19 oktober 2021,
ECLI:NL:RBDHA:2021:15661 inzake
Werkgever/SPNG

Te behandelen rechtspraak (pensioenovereenkomst voor bepaalde tijd):

- **Rechtbank Rotterdam 9 december 2022,
ECLI:NL:RBROT:2022:10864 inzake
eisers/AON**

Te behandelen rechtspraak (toeslagverlening/eigendomsontneming):

- Rechtbank Den Haag 26 april 2022,
ECLI:NL:RBDHA:2022:3851
- HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963

Waarschuwingsverplichting

Juridisch kader:

- Informatieplichten
- Adviesplichten (art. 47c en art. 52, lid 3 Pensioenwet, art. 14c Besluit Uitvoering Pensioenwet)
- Waarschuwingplichten (art. 48, leden 4 en 5 Pensioenwet)
- Onderzoekplichten (art. 52 en art. 52a Pensioenwet)

Juridisch kader:

- Nieuw onder de WTP: keuzebegeleiding (art. 48a Pensioenwet volgens wetsvoorstel)

Gerechtshof Den Haag 8 mei 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:958 inzake Nescio Nomen/PMT (1):

- Collectieve waardeoverdracht van verzekeraar (NN) naar verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds (PMT)
- Rechtenkorting na waardeoverdracht
- Werknemers waren niet actief geïnformeerd over de mogelijkheid van rechtenkorting

Gerechtshof Den Haag 8 mei 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:958 inzake Nescio Nomen/PMT (2):

- Schriftelijke informatieplicht gevolgen waardeoverdracht ligt wettelijk bij overdragende pensioenuitvoerder (art. 83, lid 2, aanhef en onder a Pensioenwet)
- PMT had die verplichting contractueel overgenomen

Gerechtshof Den Haag 8 mei 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:958 inzake Nescio Nomen/PMT (3):

- Waarschuwingsplicht voor PMT omdat de mogelijkheid van rechtenkorting volgens art. 134 Pensioenwet niet geldt voor verzekeraars
- PMT had ten onrechte gesteld dat de waardeoverdracht geen negatieve financiële gevolgen zou hebben

Gerechtshof Den Haag 8 mei 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:958 inzake Nescio Nomen/PMT (4):

- Veroordeling PMT tot betaling van schadevergoeding nader op te maken bij staat
- Zie over het verschil tussen Solvency en Iorp-II/nFTK: NJB 2014, afl. 39, p. 2764-2773

Rechtbank Den Haag 11 januari 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:119 inzake Nescio Nomen/PMT (1):

- Bijna dezelfde casus
- Verschil: voor eiser stond niet vast dat schade zou worden geleden
- Inhaalindexering mogelijk
- Vordering tot schadevergoeding afgewezen

Rechtbank Den Haag 11 januari 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:119 inzake Nescio Nomen/PMT (2):

- Zaak aanhangig gemaakt na een tweede korting
- Vordering tot herstel eerste korting verjaard
- Vordering langer dan na 5 jaar aankondiging eerste korting ingesteld

**Rechtbank Den Haag 11 januari 2022,
ECLI:NL:RBDHA:2022:119 inzake Nescio Nomen/PMT
(3):**

Belang van oordeel inzake verjaring: de rechtbank volgde de lijn dat de verjaringstermijn voor de vordering tot schadevergoeding gelijktijdig begint te lopen met de verjaringstermijn voor de vordering tot nakoming als de belanghebbende gelijktijdig met de niet-nakoming en de schade bekend wordt

**Rechtbank Den Haag 11 januari 2022,
ECLI:NL:RBDHA:2022:119 inzake Nescio Nomen/PMT
(4):**

“Truc” om nakomingsvordering om te zetten in vordering tot schadevergoeding om verjaring te vermijden werkt niet altijd

Rechtbank Rotterdam 22 juli 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:6001 inzake Wakkerpolis/NN (1):

- Informatie over eerste kosten onvoldoende
- NN diende eerste kosten en daarover gemiste rendement te vergoeden
- Gold voor verzekeringen gesloten vóór 1 juli 1994
- Vanaf 1 juli 1994 werd voldoende geïnformeerd

**Rechtbank Rotterdam 22 juli 2022,
ECLI:NL:RBROT:2022:6001 inzake
Wakkerpolis/NN (2):**

Rechtsgrond voor toewijzing van de
vordering: toepassing van het
onaanvaardbaarheidsleerstuk

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 augustus 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:7295 inzake Nescio

Nomen/PFZW (1):

- Vordering tot vergoeding geleden nadeel door te late betaling wezenpensioen
- Informatie van PFZW had de wees te laat bereikt
- Hoofdregel: ontvangsttheorie

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 augustus 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:7295 inzake Nescio Nomen/PFZW (2):

- Verzending meerdere brieven volgens interne verzendprocedure kon door PFZW worden aangetoond
- Medewerker Post.nl verklaarde dat in de wijk waar de wees woonde geen problemen rond de postbezorging bekend waren
- Vordering tot schadevergoeding afgewezen

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 augustus 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:7295 inzake Nescio Nomen/PFZW (3):

- Afwijking van art. 3:37 BW (een tot een persoon gerichte verklaring is slechts werkzaam als deze de betreffende persoon bereikt)
- Op grond van toepassing derogerende werking redelijkheid en billijkheid terzijde geschoven en op grond van aanvullende werking redelijkheid en billijkheid aangevuld door toepassing geobjectiveerde ontvangsttheorie

**Rechtbank Noord-Nederland 12 juli 2022,
ECLI:NL:RBNNE:2022:2347 inzake Nescio
Nomen/Philips Consumer Lifestyle BV (1):**

- Langdurig arbeidsongeschikte werknemer (nog in dienst)
- Uitdiensttreding overeengekomen voordat bij werkgever RVU werd ingevoerd
- Werknemer vroeg vervroegd ouderdomspensioen aan

**Rechtbank Noord-Nederland 12 juli 2022,
ECLI:NL:RBNNE:2022:2347 inzake Nescio
Nomen/Philips Consumer Lifestyle BV (2):**

- Werkgever had werknemer op de komende introductie van de RVU moeten wijzen
- Introductie van de RVU was bij de werkgever bekend op moment dat de werknemer vervroegd pensioen aanvraag

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 9 augustus 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:6966 en 6967 inzake Nescio Nomen/NAM (1):

- Werknemer vraagt vroegpensioen aan
- Kort daarna wordt bij werkgever RVU ingevoerd
- Werknemer beroep zich op dwaling ten aanzien van overeenkomst strekkend tot uitdiensttreding en aanvraag vroegpensioen

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 9 augustus 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:6966 en 6967 inzake Nescio Nomen/NAM (2):

- Beroep op art. 6:228, lid 1, aanhef en onder b BW: de werkgever had de werknemer behoren te informeren over de ophanden zijnde RVU
- Vordering afgewezen omdat het plan tot invoering van een RVU ten tijde van uitdiensttreding van de werknemer onvoldoende concreet vorm had gekregen

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 6
september 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:7665
inzake Nescio Nomen/PF Rabobank (1):**

- Werknemer (laatstelijk directievoorzitter plaatselijke Rabobank) gaat vanaf 2006 deelnemen aan flexibele pensioenregeling van PF Rabobank
- Tot 2006 gold een pensioenregeling ondergebracht bij verzekeraar op basis van een kapitaalverzekering met pensioenclausule

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 6
september 2022,
ECLI:NL:GHARL:2022:7665 inzake Nescio
Nomen/PF Rabobank (2):**

- Informatie in 2006: kapitaal blijft bij uitdiensttreding vóór de pensioendatum belegd tot de pensioendatum
- Regelingswijziging vanaf 2007 in verband met invoering Pensioenwet

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 6
september 2022,
ECLI:NL:GHARL:2022:7665 inzake Nescio
Nomen/PF Rabobank (3):**

- Kapitaal bij uitdiensttreding vóór pensioendatum toegevoegd aan pensioen bij PF Rabobank op basis van gewijzigd pensioenreglement dat in de arbeidsvoorwaarden was geïncorporeerd

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 6
september 2022,
ECLI:NL:GHARL:2022:7665 inzake Nescio
Nomen/PF Rabobank (4):**

- Werknemer vordert schadevergoeding op grond van onrechtmatige daad PF Rabobank
- Vordering afgewezen

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 6
september 2022,
ECLI:NL:GHARL:2022:7665 inzake Nescio
Nomen/PF Rabobank (5):**

- Oorspronkelijke onjuiste informatie uit 2006 in 2007 hersteld door invoering gewijzigd pensioenreglement
- Geen causaal verband tussen fout en gestelde schade

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 6
september 2022,
ECLI:NL:GHARL:2022:7665 inzake Nescio
Nomen/PF Rabobank (6):**

- Werknemer zou ook zonder de fout in dezelfde situatie hebben verkeerd vanwege de invoering van het gewijzigde pensioenreglement in 2007 omdat hij daaraan was gebonden door incorporatie

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 1 november 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:3760 inzake Werknemer/Werkgever (1):

- Werknemer niet aangemeld voor pensioenregeling
- Ongeval, arbeidsongeschikt, WIA
- Pensioenopbouw tot datum uit dienst/ingangsdatum WIA gemist
- Premievrije pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid vanaf ingangsdatum WIA gemist

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 1 november 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:3760 inzake Werknemer/Werkgever (2):

- Dienstverband eindigde ultimo de dag vóór ingang WIA-uitkering
- Pensioenovereenkomst gewijzigd tijdens ziekte (periode loondoorbetaling op grond van art. 7:629, lid 1BW)
- Oude pensioenregeling: geen uitlooprisico
- Nieuwe pensioenregeling: wel uitlooprisico

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 1 november 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:3760 inzake Werknemer/Werkgever (3):

- Resterende feitelijke vraag was of de pensioenregeling die uitlooprisico kende nog tijdens dienstverband ging gelden
- Partijen dienden daarover informatie in te winnen bij ASR

**Gerechtshof 's-Hertogenbosch 1 november 2022,
ECLI:NL:GHSHE:2022:3760 inzake
Werknemer/Werkgever (4):**

Belang voor de rechtspraak: bepaling inhoudend dat uitsluitend recht ontstaat op premievrije pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid als betrokkene op de ingangsdatum van de WIA nog deelnemer is, is rechtsgeldig

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 1 november 2022, ECLI:NL:GHSHE:2022:3760 inzake Werknemer/Werkgever (4):

- Verzekeraars horen op grond van Convenant uitlooprisico te dekken
- Doet een verzekeraar dat niet, dan betekent dat niet dat de deelnemer rechten aan het Convenant kan ontlennen
- Convenant is vorm van zelfregulering verzekeraars

Rechtbank Den Haag 19 oktober 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:15661 inzake Werkgever/SPNG (1):

- SPNG (verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds) dekt inlooprisico, geen uitlooprisico
- Convenant geldt niet voor pensioenfondsen
- Bepaling rechtsgeldig

**Rechtbank Den Haag 19 oktober 2021,
ECLI:NL:RBDHA:2021:15661 inzake
Werkgever/SPNG (2):**

- Als deelneming eindigt vóór ingangsdatum WIA ontstaat geen recht op premievrije pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid

Pensioenovereenkomst voor bepaalde tijd

Juridisch kader (1):

- Contractvrijheid art. 3:40 BW: “alles mag”, tenzij sprake is van strijd met de wet, de openbare orde of de goede zeden
- Definitie pensioenovereenkomst art. 1 Pensioenwet
- Inhoud pensioenovereenkomst art. 7 tot en met art. 20 Pensioenwet

Juridisch kader (1):

- Geen voorschrift dat pensioenovereenkomst een overeenkomst voor onbepaalde tijd dient te zijn
- Gesteld dat een pensioenovereenkomst voor bepaalde tijd is aangegaan en dat rechtsgeldig zou zijn: risicodekkingen vervallen bij einde pensioenovereenkomst

**Rechtbank Rotterdam 9 december 2022,
ECLI:NL:RBROT:2022:10864 inzake eisers/AON (1):**

Pensioenovereenkomst voor bepaalde tijd

- De informatie van de werkgever dat de bestaande middelloonregeling voor de komende vier jaar zou worden verlengd betekent niet dat een pensioenovereenkomst voor bepaalde tijd tot stand zou zijn gekomen

**Rechtbank Rotterdam 9 december 2022,
ECLI:NL:RBROT:2022:10864 inzake eisers/AON (2):**

*Instemmingsbevoegdheid werknemers overgedragen aan
OR*

- Werknemers maken geen bezwaar tegen tot hen gerichte informatie dat voor de periode na afloop van de middelloonregeling nieuwe afspraken over de inhoud van de pensioenovereenkomst met de OR moeten worden gemaakt
- Geen overdracht instemmingsbevoegdheid met een wijziging van de pensioenovereenkomst aan de OR

**Rechtbank Rotterdam 9 december 2022,
ECLI:NL:RBROT:2022:10864 inzake eisers/AON (3):**

Voorwaardelijke instemming OR

- Als de OR instemt met een voorgestelde regelingswijziging uitgaande van inachtneming door de werkgever van bepaalde wensen van de OR, betekent niet dat de instemming voorwaardelijk is gegeven

Rechtbank Rotterdam 9 december 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:10864 inzake eisers/AON (4):

Fair Play toets

- Zwaarwichtig belang getoetst en verondersteld omdat de werkgever een financieel en organisatorisch belang had bij overgang op een premieovereenkomst
- OR had extern advies ingewonnen, aan wensen OR was voldaan en de werkgever bood compensatie

Rechtbank Rotterdam 9 december 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:10864 inzake eisers/AON (5):

Belang voor de rechtsontwikkeling

- Kennelijk/mogelijk is een pensioenovereenkomst voor bepaalde tijd toegestaan
- Gevolg zou zijn dat aan compensatieplicht na regelingsversobering zou kunnen worden ontkomen
- Niet duidelijk of bij overdracht instemmingsbevoegdheid aan OR de zwaarwichtigheidstoets moet worden uitgevoerd

**Eindigen/beëindigen voorwaardelijke
toeslagverlening geen inbreuk op
eigendomsrecht**

Juridisch kader (1):

- Definitie “toeslag” art. 1 Pensioenwet
- Definitie “pensioenaanspraak” art. 1 Pensioenwet (omvat niet voorwaardelijke toeslagverlening)
- Kader voor voorwaardelijke toeslagverlening art. 95 Pensioenwet (voorwaardelijkheidsverklaring; voor bij een verzekeraar ondergebrachte pensioenregelingen geldt daarnaast de consistentie-eis)

Juridisch kader (2):

- Art. 17 Handvest van de grondrechten van de EU
- Eigendomsbescherming, inbreuk mogelijk op grond van algemeen belang en mits bij wet voorzien
- Billijke compensatie
- Gebruik van eigendom kan bij wet worden geregeld/beperkt (belastingen)

Juridisch kader (2):

- Art. 1 Eerste Protocol bij het Europees Verdrag voor de bescherming van de Rechten van de Mens
- Eigendomsbescherming, inbreuk mogelijk op grond van algemeen belang mits voorzien bij wet en de algemene beginselen van internationaal recht
- Regulering/beperking eigendomsrecht bij wet toegestaan (belastingen)

Rechtbank Den Haag 26 april 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:3851 (1):

- Mogelijk toekomstig recht op voorwaardelijke toeslagverlening door een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds valt niet onder het eigendomsrecht (art. 17 Handvest van de grondrechten van de EU)
- Ratio: toekomstige voorwaardelijke toeslagverlening houdt een onzeker uitzicht op waardevermeerdering van pensioen in
- Geen sprake van een inbreuk op het eigendomsrecht als toeslagverlening achterwege blijft

Rechtbank Den Haag 26 april 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:3851 (2):

- De beperking van de toeslagverlening is toegestaan omdat deze op wetgeving berust, het wezenlijke karakter van het toegekende pensioen niet aantast, noodzakelijk is en beantwoordt aan doelstellingen van algemeen belang

Rechtbank Den Haag 26 april 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:3851 (3):

Uit het Albany-arrest (HvJ EU 21 september 1999, ECLI:EU:C:1999:430) ter zake de voorwaarden waaronder de verplichtstelling van bedrijfstakpensioenfondsen is geoorloofd volgt weliswaar dat toeslagverlening een solidariteitselement is dat bijdraagt aan de rechtvaardiging van de verplichtstelling, maar dat toeslagverlening niet van doorslaggevende betekenis is

Rechtbank Den Haag 26 april 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:3851 (4):

Het achterwege blijven van toeslagverlening is niet in strijd met art. 15 IORP-richtlijn dat de lidstaten voorschrijft dat binnen een IORP rechten van een bepaalde hoogte moeten zijn gegarandeerd, omdat deze bepaling niet de strekking heeft koopkrachtbescherming te bieden

Rechtbank Den Haag 26 april 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:3851 (5):

- In het Brachner-arrest (HvJ EU 20 oktober 2011, ECLI:EU:C:2011:675) werd geoordeeld dat de toeslagverlening op een staatsouderdomspensioen onder de reikwijdte van richtlijn 79/7 (gelijke behandeling m/v in de sociale zekerheid) viel
- Ongelijke behandeling M/V bij toeslagverlening niet geoorloofd
- Lidstaten hoeven geen recht op koopkrachtbestendige pensioenen te garanderen

Rechtbank Den Haag 26 april 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:3851 (6):

In het YS-arrest (HvJ EU 24 september 2020, ECLI:EU:C:2020:753) werd geoordeeld dat indien een overeenkomst inzake een bedrijfspensioen inhoudt dat op pensioen voorwaardelijke toeslagen worden toegekend, het achterwege blijven van toekomstige toeslagverlening geen inbreuk op het eigendomsrecht als bedoeld in art. 17 Handvest vormt

Verdere vragen die in de rechtspraak zouden moeten worden beantwoord:

- Hoe te oordelen over rechtenkortingen (**vooraf** bij wet voorzien, art. 134 Pensioenwet, zodat geen sprake lijkt van eigendomsontneming)
- Hoe te oordelen over “invaren” onder de Wet toekomst pensioenen indien daarvoor geen individueel instemmingsrecht of bezwaarrecht zal gaan gelden (weliswaar wettelijk geregeld, maar **achteraf** voor reeds opgebouwd en gefinancierd onvoorwaardelijk pensioen)

HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963:

- Belastingheffing over fictief inkomen geldt als verboden eigendomsontneming
- Niet direct toepasbaar op het eindigen van voorwaardelijke toeslagverlening of op invaren
- Ontneming van fictieve eigendom gaat een stap verder dan ontneming van bestaande eigendom

Zie EB 2022/22

Dank voor uw aandacht

Vergeet u niet de toets vragen
te beantwoorden